

KİRLİLİK

& Ekosistemler üzerindeki etkisi

Ekosistem kirliliği, plastikler, kimyasallar ve ağır metaller gibi zararlı maddeler havayı, suyu ve toprağı kirlettiğinde, yaban hayatını ve doğal yaşam alanlarını etkilediğinde meydana gelir. İnsan faaliyetleri Dünya'nın kara yüzeyinin %75'ini ve deniz ekosistemlerinin %66'sını değiştirmiştir (IPBES, 2022).

Kirlilik doğal dengeleri bozar, bitkileri, hayvanları ve insanları tehlikeye atar. Aşağıda kirliliğin uzun vadeli hasara yol açtığı temel alanlar listelenmiştir

Dünya genelinde kirliliğin her yıl 9 milyon erken ölüme neden olduğu ve bunun ekonomik maliyetinin 4,6 trilyon avro olduğu belirtiliyor.

Kirlilik Türleri:

1.Hava Kirliliği

Taşıtlardan, endüstrilerden ve fosil yakıtların yanmasından kaynaklanan zararlı emisyonlar.

2. Su Kirliliği

Su kütlelerinin kimyasallar, atıklar ve patojenler tarafından kirlenmesi.

3. Toprak Kirliliği

Zehirli kimyasallar ve uygunsuz atık bertarafı nedeniyle arazi bozulması.

Bu zorluklar günlük hayatımızı etkiliyor...

- Soluduğumuz havanın, içtiğimiz suyun, tükettiğimiz gıdanın kalitesini tehlikeye atıyoruz.
- Sonuç olarak sağlık sorunları riski artıyor ve genel çevre kalitesi düşüyor.

Ana Kirleticiler

- **Partikül Madde (PM2.5, PM10):** Havada bulunan ve akciğerlere ve kan dolaşımına nüfuz eden ince parçacıklar.
- **Ağır Metaller (Kurşun, Cıva):** Kirli su ve toprakta bulunan toksik elementler.
- **Endokrin Bozucular:** Hormonal fonksiyonları etkileyen BPA gibi kimyasallar.

En çok kim acı çekiyor?

- **Yaban Hayatı:** Kirlilik ve yaşam alanlarının tahribi nedeniyle 1 milyondan fazla tür yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır (IPBES, 2023).
- **Yerli Topluluklar:** Birçoğu çevresel açıdan hassas bölgelerde yaşıyor ve hayatta kalmak için tehdit altındaki ekosistemlere bağımlı.
- **Gelecek Nesiller:** Kirlilik mevcut oranda devam ederse, biyolojik çeşitlilik kaybı 2050 yılına kadar küresel ekonomiye yıllık 2,7 trilyon dolara mal olabilir (WEF, 2022).

Co-funded by
the European Union

